

บทความวิจัย (ก.ค. - ธ.ค. 2562)

การพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

นภัทร บุญเทียม, Ph.D., วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000
e-mail : mbkondee549@gmail.com โทร 094-3565-465

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ทราบองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ 2) เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ 3) เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ วิธีวิจัย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางสุขภาพและการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล 2) การประเมินการมีภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ 3) การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในแต่ละองค์ประกอบ ขั้นตอนที่ 4) เป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ขององค์ประกอบโดยจัดสนทนากลุ่มตัวแทนนักศึกษาจำนวน 8 คน ขั้นตอนที่ 5) สรุปและเสนอรายงานผลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ มีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ในการดูแลสุขภาพ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านการเข้าใจความแตกต่างของบุคคล 4) ด้านทักษะในการสื่อสาร 5) ด้านการเคารพสิทธิส่วนบุคคล ผลการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีของการวิจัย

คำสำคัญ: การพัฒนา ภาวะผู้นำ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

Received: June 22, 2019, Revised October 2, 2019, Accepted October 10, 2019

The Development of Health Leadership in 3rd level Nursing Science Students, Generation 46 of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong

Napat Boontiam, Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong, Muang District,
Ubonratchathani Province. 34000, e-mail : mbkondee549@gmail.com, Tel 094-3565-465

Abstract

The purpose of this research were to 1) identify the components of health leadership in 3rd level nursing science students, generation 46 of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong. 2) Development the health leadership in 3rd level nursing science students, generation 46 of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong. 3) to check

for propriety and possibility in practice on the development of health leadership in 3rd level nursing science students, generation 46 of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong. The research methodology composed of 5 steps as follow : Step 1) study of the documents about health leadership and development of health leadership in nursing science students. Step 2) Assesment the health leadership in 3rd level nursing science students, generation 46 of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong. Step 3) Analyze the part of the health leadership in nursing science students component. Step 4) Analyze the propriety and possibility of the component with 8 representatives of in nursing science students by focus group discussion. Step 5) Summarize and present the research report. The data using content analysis and the statistics to analyze the data were percentage and average. The research findings were as follows : The health leadership in 3rd level nursing science students, generation 46 of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong consisted of 5 main components which were : 1) Knowledge of health care part, 2) Personality part, 3) Understanding individual differences part, 4) Communication skills part, 5) Respected in personal right part.

The results of development the health leadership and check for propriety and possibility in the development of health leadership in 3rd level nursing science students, generation 46 of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong are appropriated, feasible, accurate and applicable which coincided with the research theory.

Keywords: visually impaired people, audio description, television documentary programs

คำขอบคุณ: งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

บทนำ

สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นองค์กรที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าประเทศจะพัฒนาไปได้ประชากรของประเทศต้องมีการศึกษา สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทำหน้าที่ในการผลิตบุคลากรวิชาชีพสาขาต่างๆที่มีคุณภาพให้กับสังคม ผู้สำเร็จการศึกษาทางวิชาชีพต้องมีสมรรถนะ (Thailand Nursing and Midwifery Council, 2009) ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องตระหนักถึงคุณภาพของนักศึกษา บุคลากร ตลอดจนมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องมีความพร้อมในทุกๆด้าน

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ได้จัดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและได้จัดทำกรเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพ ในนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มี 3 หน่วยกิตลักษณะวิชาคือศึกษา ประเมินบุคคล การเลือก รายเยี่ยม การจัดลำดับการเยี่ยม และการใช้กระเปาะเยี่ยมบ้าน และการสร้างเสริมสุขภาพในประชาชนทุกช่วงวัยโดยยึดหลักการพยาบาลแบบองค์รวม (Holistic care) และการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทร (Caring) นักศึกษาจะมีสมรรถนะคือ

สามารถเยี่ยมบ้านโดยเลือกรายเยี่ยม การจัดลำดับการเยี่ยม และการใช้กระเปาะเยี่ยมบ้าน และการสร้างเสริมสุขภาพในประชาชนทุกช่วงวัยได้ถูกต้อง

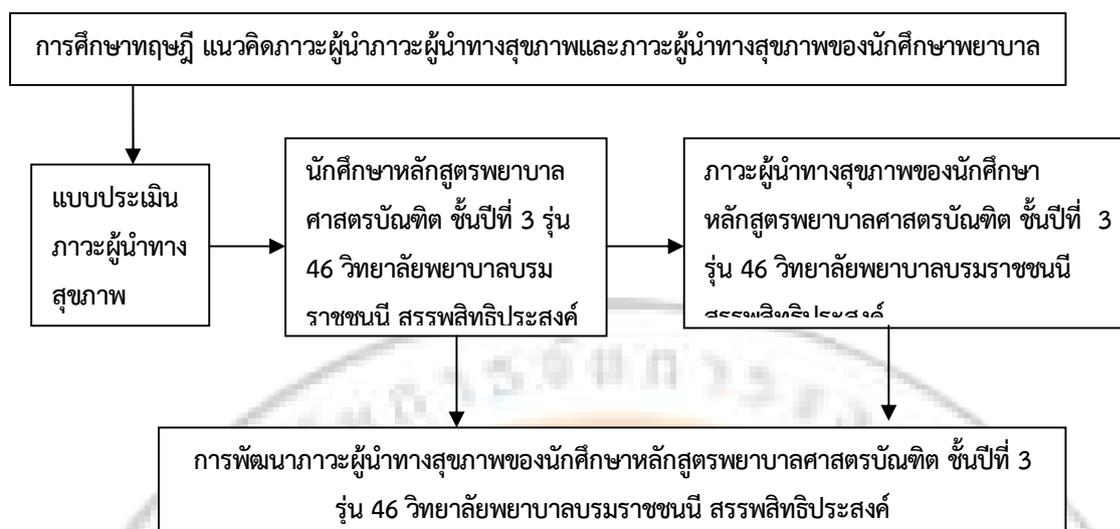
การให้ความรู้การสร้างเสริมสุขภาพแก่ประชาชนของนักศึกษาพยาบาล จะต้องประกอบด้วยความรู้พื้นฐานเดิมในวิชาการสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถนะ ความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ การมีภาวะผู้นำในการสร้างเสริมสุขภาพ แสดงความคิดอย่างเป็นระบบ ติดต่อสื่อสารกับบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสุขภาพบุคคล ครอบครัว กลุ่มคนและชุมชน ปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมด้วยความเอื้ออาทรและยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมแก่บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชนโดยใช้กระบวนการพยาบาล และสอดคล้องกับส่งเสริมสุขภาพในยุคโลกาภิวัตน์ (World Health Organization, 2008)

ในสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพ ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2559 ที่ผ่าน มา ใน Rotation ที่ 1 มีนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิ ประสงค์ ขณะนั้นกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ผ่านการฝึกปฏิบัติวิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพ จำนวน 63 โดยแต่ละกลุ่มจะมี นักศึกษาเข้าฝึกปฏิบัติในชุมชน จำนวน 7 - 8 คน ต่ออาจารย์นิเทศ 1 คน สภาพการณ์ที่พบคือ นักศึกษา 8 คนในกลุ่มฝึก ปฏิบัติในความรับผิดชอบของผู้วิจัย อาจารย์ ดร.นภัทร บุญเทียม อาจารย์นิเทศ พบว่านักศึกษามีความไม่มั่นใจในการไปให้ ความรู้การสร้างเสริมสุขภาพแก่ประชาชน เนื่องจากนักศึกษาขาดความรู้เรื่องโรคเรื้อรังจำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 62.5 นักศึกษาที่ขาดการเชื่อมโยงความรู้กับการปฏิบัติจำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 62.5 ส่งผลให้การเรียนรู้ของนักศึกษามีการ จำกัลดการเรียนรู้ของนักศึกษาในการปฏิบัติ นอกจากนี้ศึกษายังขาดประสบการณ์ให้สุศึกษา จำนวน 8 คนคิดเป็นร้อย ละ 100 จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้เห็นว่า ในการฝึกประสบการณ์วิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพ ของนักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษาถัดไป อาจมีให้นักศึกษาบางคนมีโอกาสไม่บรรลุการฝึกปฏิบัติ และนอกจากนี้ อาจทำให้นักศึกษาบางคนสอบไม่ผ่านตามเกณฑ์ของฝ่ายวัดและประเมินผลการศึกษาของวิทยาลัยจะส่งให้นักศึกษาเสียโอกาส ในการเลื่อนชั้น และเป็นผลให้วิทยาลัยลดระดับคุณภาพการจัดการศึกษาตามระเบียบสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาระบบผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศา สตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนานักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ให้มีภาวะผู้นำทางสุขภาพที่เหมาะสม และสามารถบรรลุการฝึกประสบการณ์วิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์
2. เพื่อพัฒนาระบบผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์
3. เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาระบบผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนของวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วยการศึกษาเอกสาร (Documentary) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีกลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ที่ผ่านการฝึกปฏิบัติในรายวิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพ Rotation ที่ 1 ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2559 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 63 คน เป็นประชากรที่ศึกษา และคัดเลือกตัวแทนนักศึกษา จำนวน 8 คน เป็นประชากรที่ศึกษาโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใช้การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน พิจารณาและนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) และพิจารณาจากค่า IOC ที่มากกว่า 0.60 ขึ้นไป เพื่อให้เนื้อหาและภาษามีความถูกต้องสมบูรณ์ เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จแล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Average) ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการสังเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาข้อสรุปในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางสุขภาพ พร้อมทั้งสอบถามข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางสุขภาพที่นักศึกษาพยาบาลต้องมีและต้องใช้ในการเยี่ยมบ้านและการฝึกปฏิบัติในรายวิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนและนำมากำหนดแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินการมีภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จะได้ข้อมูลสภาพจริงภาวะผู้นำทาง

สุขภาพที่นักศึกษาพยาบาลมีว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง และจะได้แนวทางความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

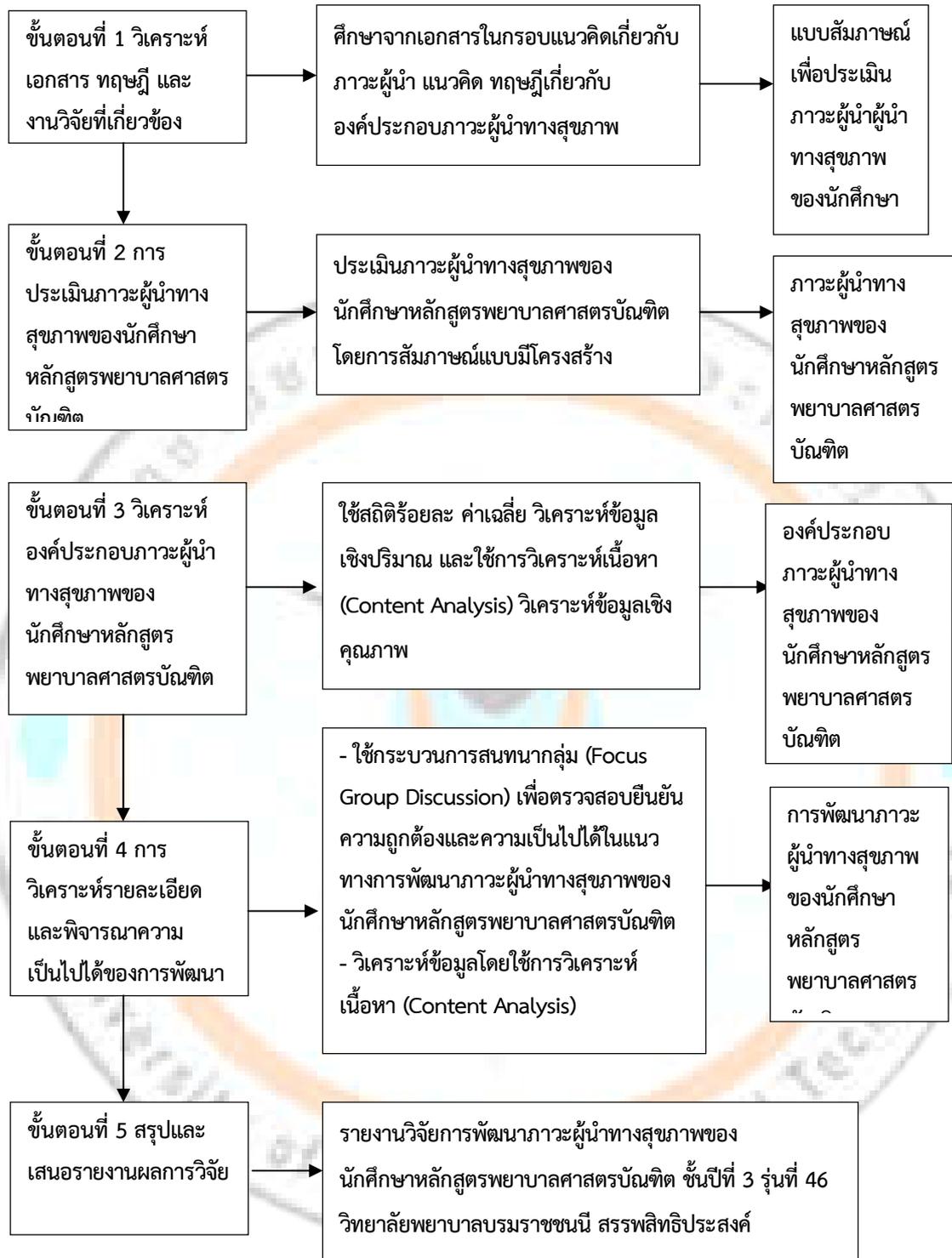
ขั้นตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46 ในแต่ละประเด็นในแต่ละองค์ประกอบของภาวะผู้นำ ในวิธีเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย เพื่อหาความถี่ของข้อมูลที่นักศึกษาเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน และในวิธีเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์รายละเอียดและความเป็นไปได้ในแต่ละองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องและความเป็นไปได้ในแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 5 สรุปและเสนอรายงานผลการวิจัย นำผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษามาสรุปและนำเสนอเป็นรายงานผลการวิจัย จัดทำรูปเล่มวิจัยเพื่อนำเสนอต่อไป

รายละเอียดขั้นตอนการวิจัยดังเสนอใน flow chart ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือแบบมาตรฐาน (Structure or Standardized Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามเฉพาะเจาะจงและชัดเจนขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ

สัมภาษณ์ได้อย่างครบถ้วนทุกประเด็น มีหลักการและเหตุผลคือให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับคำถามชุดเดียวกัน สามารถเปรียบเทียบคำตอบของแต่ละคนได้สะดวกขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับขอบเขตของภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

2. เครื่องบันทึกเสียงที่นำไปอัดเสียงระหว่างสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลอย่างละเอียด

3. เครื่องถ่ายภาพ วีดิโอดิจิทัลเก็บข้อมูลทั้งภาพและเสียงรวมทั้งบรรยากาศ ขั้นตอน กระบวนการที่ดำเนินการขณะสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการดำเนินการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ โดยมีการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในการสัมภาษณ์ขั้นตอนคือ การแสดงท่าทีเป็นมิตร พูดจาเป็นกันเอง ยิ้ม แสดงความเอาใจใส่ในคำพูดของเขาตลอดเวลา ไม่แสดงท่าทีว่าถูกแล้วทำท่าว่าเขาไม่รู้อะไร แล้วจึงอธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ให้เป็นที่เข้าใจ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสบายใจ เต็มใจ และพอใจที่จะพูด ตลอดจนยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน วิธีการเก็บข้อมูลคือ ผู้วิจัยแจกคำถามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ผู้ร่วมวิจัยอ่านทำความเข้าใจและสามารถเขียนบันทึกข้อความลงในข้อคำถามนั้นเพื่อเป็นการเตรียมตัวก่อนให้สัมภาษณ์ หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะเริ่มสัมภาษณ์โดยถามคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้ผู้ร่วมวิจัยตอบและทำการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ มีผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่จดบันทึกข้อมูลการสนทนาขณะสัมภาษณ์ไว้ด้วย ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ สามารถอธิบายผลการศึกษามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมารวมถึงแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ผู้วิจัยขออภิปรายผลเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ในการดูแลสุขภาพ ประกอบด้วยคุณลักษณะของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต จำนวน 10 คุณลักษณะ 2) ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้นำนักศึกษาหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต จำนวน 20 คุณลักษณะ 3) ด้านการเข้าใจความแตกต่างของบุคคล ประกอบด้วยคุณลักษณะของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต จำนวน 15 คุณลักษณะ 4) ด้านทักษะในการสื่อสาร ประกอบด้วยคุณลักษณะของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต จำนวน 12 คุณลักษณะ 5) ด้านการเคารพสิทธิส่วนบุคคล ประกอบด้วยคุณลักษณะของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต จำนวน 16 คุณลักษณะ ซึ่งคุณลักษณะของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่อยู่ในองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภาวะผู้นำทางสุขภาพอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพีใจ อุ่นบ้าน (Pimjai Aunban, 2012) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักศึกษพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ของนักศึกษพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล 2) ด้านด้านกระตุ้นปัญญา 3) ด้านคุณธรรม 4) ด้านความรู้ด้านการพยาบาลและการสร้างเสริมสุขภาพ 5) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และ 6) ด้านบุคลิกภาพ และสอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass (1985) ที่กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีผู้นำการเปลี่ยนแปลงมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล 2) ด้านการมีบารมี 3) ด้านกระตุ้นปัญญา และ 4) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ ผลการวิจัย เมื่อพัฒนาแล้วองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตแต่ละด้าน อธิบายรายละเอียดคุณลักษณะภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ในการดูแลสุขภาพ คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพยาบาลและการสร้างเสริมสุขภาพ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพ การประเมินปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะสุขภาพ การวินิจฉัยทางการแพทย์ การวางแผนสร้างเสริมสุขภาพบุคคลและครอบครัว การแสวงหาความรู้และการจัดการความรู้ไปใช้ในการให้บริการสร้างเสริมสุขภาพ การนำศาสตร์ทางวิชาชีพพยาบาลไปใช้ในการให้บริการสร้างเสริมสุขภาพ การให้ความรู้ทางสุขภาพและการสอนสุขศึกษา การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบริการสร้างเสริมสุขภาพ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ (Choochai Supavong, et. all, 2009) ซึ่งกล่าวถึงคุณลักษณะบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลว่า ต้องเป็นผู้มีความรู้และทักษะในการให้บริการผสมผสานและทักษะเพิ่มเติมเฉพาะด้าน และสอดคล้องกับ จันทิมา นิลจ้อย (Junthima Niljoy, 2004) ซึ่งทำการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลในหน่วยปฐมภูมิ พบว่า พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยปฐมภูมิต้องมีความรู้ด้านการพยาบาลอนามัยชุมชน เพราะเป็นศาสตร์สาขาการพยาบาลและสาธารณสุข บทบาทที่สำคัญของพยาบาลวิชาชีพในการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพคือ บทบาทการเป็นผู้ให้ความรู้ด้านสุขภาพ ซึ่งพยาบาลจำเป็นต้องใช้ความรู้หลักการสร้างเสริมสุขภาพ หลักการเสริมสร้างพลังอำนาจ หลักการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และหลักการทางสุขศึกษา ในการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง

2.2 ด้านบุคลิกภาพ คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลเหมาะสมกับการเป็นผู้นำทางสุขภาพ เป็นลักษณะเฉพาะของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่แสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำทางสุขภาพ ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตนี้มีอิทธิพลต่อผู้รับบริการ ให้มีความรู้สึกสบายใจ รู้สึกอุ่นใจ รู้สึกวางใจ รู้สึกนับถือ รู้สึกศรัทธา ประกอบด้วย การเป็นผู้มีสุขภาพดี ไม่ป่วย แต่งกายสะอาด มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีสัมมาคารวะ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ตรงต่อเวลา มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ เป็นผู้มีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการให้บริการประชาชน ปฏิบัติตัวและวางตัวได้เหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานที่ สอดคล้องกับ สำเร็จ แหียงกระโทก และรุจิรา มังคละศิริ (Sumrherng Yangkratok and Ruchira Mangklasiri, 2004) ซึ่งกล่าวไว้ว่า พยาบาลในหน่วยปฐมภูมิจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน พูดและกระทำในสิ่งที่ดีก่อให้เกิดผลดี และสอดคล้องกับ สถาบันพระบรมราชชนก (Praboromarajchanok Institute, 2002) ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตร วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ไว้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความสามารถแสดงแสดงคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ดังนี้ มีจิตสำนึกในการให้บริการ มีสุขภาพและวุฒิภาวะทางอารมณ์ เคารพในคุณค่า ศักดิ์ศรี และความเป็นปัจเจกทั้งของตนเองและผู้อื่น ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ คิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำและสามารถบริหารจัดการตนเองและงานที่รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม

2.3 ด้านการเข้าใจความแตกต่างของบุคคล คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างของบุคคล โดยเข้าใจถึงความแตกต่างของบุคคลทั้งในด้านปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพ ความรู้ความสามารถ และศักยภาพของบุคคล มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา สามารถวิเคราะห์ความสามารถและความต้องการของบุคคลได้ ซึ่งสอดคล้องกับ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1986) ที่กล่าวว่ากิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล ความ

สนใจ ความรู้ ความสามารถของบุคคลแต่ละพื้นที่ เพื่อที่จะให้ประชาชนเหล่านั้นมีความสามารถในการควบคุมปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเพื่อให้เกิดการสร้างเสริมสุขภาพต่อไปได้

2.4 ด้านทักษะในการสื่อสาร คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ทั้งวจนภาษาและอวัจนภาษาได้เป็นอย่างดี มีความรู้ความเข้าใจในภาษากลางและภาษาท้องถิ่น สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษากลางและภาษาท้องถิ่น สามารถสื่อสารได้สองทาง (Two way communication) สามารถใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการสื่อสารและประสานงาน และมีทักษะในการใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น Face book, Line application, B-talk application เป็นต้น ตลอดจนความสามารถในการเลือกใช้สื่อและช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย มีทักษะในการพูด ฟัง เขียน อ่าน และใช้ภาษากลางซึ่งเป็นภาษาประจำชาติได้เป็นอย่างดี มีมารยาทในการสื่อสาร พัฒนาตนเองด้านการใช้ภาษาอยู่เสมอ มีความรู้ในการใช้คำศัพท์เฉพาะและสามารถใช้คำศัพท์เฉพาะได้ถูกต้องตามวาระโอกาสที่ต้อง ที่สำคัญผู้นำทางสุขภาพจะต้องสื่อสารให้คนในชุมชนมีความเข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน สามารถใช้การสื่อสารโน้มน้าวจิตใจของคนในชุมชนให้มีความเห็นคล้อยตามและเต็มใจร่วมมือ และทำงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนา พินิจจันทร์ (Chanthana Phiniijun, 2001) ซึ่งทำการศึกษาวิจัยเรื่องการนำทักษะที่จำเป็นในการให้บริการส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพคือ ทักษะการสื่อสาร การวิเคราะห์ การพัฒนางานนโยบาย การวางแผน และวิทยาศาสตร์สาธารณสุข และสอดคล้องกับ Robbins (1996) ซึ่งกล่าวว่า ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพผู้สื่อสารจำเป็นต้องมีความสามารถในการส่งสารและรับสาร ต้องรู้จักเทคนิคและวิธีการสื่อสารที่หลากหลาย และสามารถใช้เทคนิควิธีการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

2.5 ด้านการเคารพสิทธิส่วนบุคคล คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีคุณธรรมจริยธรรมให้บริการโดยยึดหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มองโลกในแง่ดี มีเมตตา เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ใส่ใจในความทุกข์และปัญหาของบุคคล ยึดหลักความเท่าเทียมและยุติธรรมในสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล เข้าใจในสิทธิการรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคคล ยกย่องส่งเสริมบุคคลที่ทำดีและดักเตือนบุคคลที่ทำผิด เป็นผู้ไกล่เกลี่ยเมื่อเกิดความขัดแย้งในชุมชน ใส่ใจในตัวบุคคลและไม่ก้าวล่วงความเป็นส่วนตัว ให้บริการที่เป็นมิตร มีจิตบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระภา ขำพิสุทธ์ (Jirapa Kumpisuit, 2004) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนามาตรฐานตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน กล่าวว่า วิทยาลัยพยาบาลต้องให้บริการโดยยึดหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิของผู้ใช้บริการ และสอดคล้องกับ สถาบันพระบรมราชชนก (Praboromarajchanok Institute, 2011) ซึ่งกล่าวถึงอัตลักษณ์ของบัณฑิตไว้ว่า “บริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” หมายถึง การบริการที่เน้นจิตบริการ ให้บริการที่เป็นมิตร ให้บริการโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความรักความเมตตา ใส่ใจในความทุกข์หรือปัญหาของประชาชน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3. เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า การยืนยันแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ทั้ง 5 องค์ประกอบรายด้าน ตัวแทนนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ที่มาร่วมสนทนากลุ่มร้อยละ 100 ลงมติในขั้นตอนการสนทนากลุ่มว่าการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ มีความครบถ้วน มีความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำแนวทางนี้ไปปฏิบัติจริงในการเป็นผู้นำทางสุขภาพ ในกิจกรรมการฝึกปฏิบัติวิชาชีพปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพ หรือวิชาปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนวิชาอื่นๆได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพีใจ อุ่นบ้าน (Pimjai Aunban, 2012) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ผลการ

ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง มีความเพียงพอ และยังพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการวิจัยการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่น 46 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์การประเมินภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตไปใช้กับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตรุ่นอื่นๆ ควรมีการจัดทำคู่มือแบบประเมิน เพื่อให้ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินมีความเข้าใจตรงกันและสามารถดำเนินการตามคู่มือการใช้แบบประเมินได้ถูกต้อง

2. การนำแบบสัมภาษณ์การประเมินภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในสถาบันการศึกษาทางด้านพยาบาลศาสตร์ สถาบันอื่นๆ อาจต้องมีการปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกปฏิบัติของสถาบันการศึกษานั้นๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยการเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการพยาบาลด้วย เพื่อให้มีเครื่องมือการประเมินภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีคุณภาพ

2.2 ควรทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ประเมินและผู้ถูกใช้แบบประเมิน ในการใช้เครื่องมือสัมภาษณ์การประเมินภาวะผู้นำทางสุขภาพของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

รายการอ้างอิง

Bass, B.M. (1985). Leadership and Performance Beyond Expectation. New York :

The Free Press.

Chanthana Phinijun. (2001). The Skill Needed to Promote the Health of the Health Services

Area 2. Master of Public Health Thesis, Chiang Mai University.

Choochai Supavong, et. all. (2009). The Service Manual of District Health Promotion Hospital.

Bangkok : T Sivapee Co., Ltd.

Junthima Niljoy. (2004). Competencies of Nurses in Primary Health Care Unit. M.A. Thesis,

Master of Nursing Administration, Faculty of Nursing, Chulalongkorn University.

Jirapa Kumpisuit. (2004). Development of Indicators and Performance Evaluation Criteria of Nurses in

Community Health Centers. MA. Thesis, in research and Evaluation, Faculty of Education,

Naresuan University.

Pimjai Aunban. (2012). Model for Health Promotion Leadership Development of Nursing Students in

Nursing College under Praboromrajchanok Institute, the Ministry of Public Health.

Dissertation of Degree of Doctor of Philosophy (Research and Development in Education),

Faculty of Education, Chiang Mai University.

Praboromarajchanok Institute, the Ministry of Public Health. (2002). Graduate Program in Nursing. [Online].

Available : http://www.pi.ac.th/cours/01_1_0course.php (4 March 2018)

Praboromarajchanok Institute, the Ministry of Public Health. (2011). Guide for Identification Process for students, Praboromarajchanok Institute, the Ministry of Public Health. Bangkok :

Yutharin Press.

Robbins, Stephen P. (1996). Organizational Behavior. 7th ed. New Jersey : Prentice Hall

Sumrheng Yangkratok and Ruchira Mangklasiri. (2004). Community Health Centers : Path to the Desired Service. Bangkok : Sangchot Marketing.

Thailand Nursing and Midwifery Council. (2009). Nursing and Midwifery Profession Act (2). 1997. [Online].

Available : <http://www.tnc.or.th/index.php> (2 April 2018)

World Health Organization. (1986). Ottawa Charter for Health Promotion First International Conference on Health Promotion Ottawa, 21 November 1986. [Online]. Available : WHO/HPR/HEP/95.1 (4 March 2018)

World Health Organization. (2008). The World Health Report. [Online]. Available :

<http://www.who.int/whr/2008/en/>. (10 April 2018)

